

PESTPROTOCOL

Mariaschool
Kerklaan 2
7679 VG Langeveen
0546-681358
Website: www.marialv.nl
email: directie@marialv.nl

Inhoudsopgave:

1. Inleiding

2. Doel van ons pestprotocol

3. De drie rollen bij pesten

3.1 Het gepeste kind

3.2 De pester

3.3 De meelopers en andere kinderen

4. Hoe wordt er gepest

5. Uitgangspunten van de Mariaschool

6. Pesten op school, hoe gaan we ermee om

6.1 Preventie

6.2 Vijf sporen aanpak pestgedrag

7. Het stappenplan na een melding van pesten

8. Consequenties

9. Begeleiding

9.1 Begeleiding van de gepeste leerling

9.2 Begeleiding van de pester

9.3 Begeleiding van de groep

10. Adviezen aan ouders

10.1 Ouders van gepeste kinderen

10.2 Ouders van pesters

10.3 Alle andere ouders.

11. Online pesten of cyberpesten

1. Inleiding

Pesten komt helaas voor in onze maatschappij. Het is een probleem dat wij onder ogen zien en op onze school serieus aan willen pakken.

Wat is pesten?

‘Iemand wordt getreiterd of is het mikpunt van pesterijen als hij of zij herhaaldelijk en langdurig blootstaat aan negatieve handelingen verricht door één of meerdere personen’.

Bij pesten is het ene kind sterker en het andere kind zwakker. Het is steeds hetzelfde kind dat wint en hetzelfde kind dat verliest. Vaak gebeurt pesten niet één keer, maar is het gepeste kind steeds weer de klos. Het sterkere kind, de pester, heeft een grotere mond en anderen kijken tegen hem of haar op. De pestkop heeft geen positieve bedoelingen; wil pijn doen, vernielen of kwetsen. Het gepeste kind voelt zich eenzaam en verdrietig, hij of zij is onzeker en bang.

Verschil tussen plagen en pesten?

Plagen mag wel, pesten niet. Maar wanneer is het nog plagen en wanneer wordt het pesten? Bij plagen is er sprake van incidenten. Plagen gebeurt vaak spontaan, het duurt niet lang en is onregelmatig. Bij plagen zijn de kinderen gelijk aan elkaar; er is geen machtsverhouding. De rollen liggen niet vast: de ene keer plaagt de één, de andere keer plaagt de ander. Plagen gebeurt zonder kwade bijbedoelingen en is daarom vaak leuk, plezierig en grappig. Bij plagen loopt de geplaagde persoon geen blijvende psychische en/of fysieke schade op en is in staat zich te verweren.

Naast openlijke vormen van pesten komen ook vormen van pesten voor die minder zichtbaar zijn: kinderen die worden buitengesloten, genegeerd, niet uitgenodigd bij feestjes, enz. of online pesten(cyberpesten)

Bij pesten zijn drie rollen te onderscheiden.

- Er zijn kinderen die andere kinderen pesten,
- Er zijn kinderen die gepest worden,
- Er zijn kinderen die meelopen of niet direct bij het pesten betrokken zijn.

Gepest worden kan voor kinderen een hele traumatische ervaring zijn.

De beste aanpak voor pesten is een brede samenwerking, waarbij leerkrachten, leerlingen, ouders en de lokale gemeenschap ervan bewust worden gemaakt dat pesten een aandachtspunt is binnen de school en de leefgemeenschap. Iedereen kan dan zijn steentje bijdragen aan een goed beleid rond pesten dat gericht is op het voorkomen, rapporteren (desnoods anoniem) en bestrijden van pesten.

Programma's die het meest geschikt zijn om pesten te voorkomen bestaan uit:

- Het opstellen van duidelijke gedragsregels,
- Intensiever toezicht op leerlingen
- Een weerbaarheidstraining voor kinderen die worden gepest
- En tenslotte leren de pestkoppen hoe zij zonder agressief gedrag problemen kunnen oplossen.

In de visie op onze school staat dat we een veilig leef- en leerklimaat willen creëren en borgen voor allen die binnen de Mariaschool werken.

In onze beleving heeft het sociaal-emotionele welbevinden van de kinderen veel invloed op hun totale functioneren. Alleen bij veiligheid, vertrouwen en zelfvertrouwen kan de ontwikkeling van cognitieve, sociaal-emotionele vaardigheden en de talenten bij kinderen optimaal tot z'n recht komen.

Onze school besteedt daarom structureel en systematisch aandacht aan de sociaal-emotionele ontwikkeling van de kinderen. We doen dit omdat we onze kinderen willen opvoeden tot verantwoorde burgers. Ze moeten goed voor zichzelf kunnen zorgen en goed kunnen omgaan met de mensen en de wereld om hen heen (dichtbij en verder weg). De ontwikkeling van de groep en de individuele leerlingen wordt tijdens de groeps- en /of leerlingbespreking besproken.

2. Doel van ons pestprotocol

- Alle kinderen mogen en moeten zich in hun periode bij ons op school veilig voelen, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen
- Door regels en afspraken zichtbaar te maken kunnen kinderen en volwassenen elkaar, als er zich ongewenste situaties voordoen, aanspreken op deze regels en afspraken.
- Door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen, stellen we alle kinderen in de gelegenheid om met veel plezier naar school te gaan!
- De school heeft een inspanningsverplichting om pestgedrag te voorkomen en aan te pakken door het creëren van een veilig pedagogisch klimaat, waarbinnen pesten als ongewenst gedrag wordt ervaren en in het geheel niet wordt geaccepteerd.

3. De drie rollen bij pesten

3.1 Het gepeste kind

Sommige kinderen lopen meer kans om gepest te worden dan anderen. Dat kan met hun uiterlijk, gedrag, gevoelens en sociale uitingsvormen te maken hebben. Bovendien worden kinderen pas gepest in situaties waarin pesters de kans krijgen om een slachtoffer te pakken te nemen, dus in onveilige situaties.

Een kind dat wordt gepest, praat er thuis niet altijd over. Redenen hiervoor kunnen

zijn:

- schaamte

- angst dat de ouders met de school of met de pester gaan praten en dat het pesten dan nog erger wordt
- het probleem lijkt onoplosbaar
- het idee dat het niet mag klikken

Mogelijke signalen van gepest worden

- Niet meer naar school willen
- Niet meer over school vertellen thuis
- Nooit meer andere kinderen mee naar huis nemen of bij anderen gevraagd worden
- Slechtere resultaten op school dan vroeger
- Regelmatig spullen kwijt zijn of met kapotte spullen thuiskomen
- Regelmatig hoofdpijn of buikpijn hebben

- Blauwe plekken hebben op ongewone plaatsen
- Niet willen slapen, vaker wakker worden, bedplassen, nachtmerries hebben
- De verjaardag niet willen vieren
- Niet buiten willen spelen
- Niet alleen een boodschap durven doen
- Niet meer naar een bepaalde club of vereniging willen gaan
- Bepaalde kleren niet meer willen dragen
- Thuis prikkelbaar, boos of verdrietig zijn
- Zelf blessures scheppen om niet naar school te hoeven

3.2 De pester

Pesters zijn vaak de sterkeren in hun groep. Zij zijn of lijken populair maar zijn dat uiteindelijk niet. Ze dwingen hun populariteit af door stoer en onkwetsbaar gedrag. Van binnen zijn ze vaak onzeker en ze proberen zichzelf groter te maken door een ander kleiner te maken.

Pesters krijgen vaak andere kinderen mee, want wie meedoet, loopt zelf de minste kans om slachtoffer te worden. Doorgaans voelen pesters zich niet schuldig want het slachtoffer vraagt er immers om gepest te worden.

Pestgedrag kan een aantal dieper liggende oorzaken hebben:

- Een problematische thuissituatie
- Een vaak gevoelde anonimiteit (ik besta niet); als een pester zich verloren voelt binnen een grote groep, kan hij zich belangrijker maken door een ander omlaag te drukken.
- Het moeten spelen van een niet-passende rol.
- Een voortdurende strijd om de macht in de klas
- Een niet-democratisch leefmilieu binnen de school; een docent is autoritair en laat op een onprettige wijze blijken dat hij de baas is. Dergelijke spanningen kunnen op een zondebok worden afgereageerd.
- Een gevoel van incompetentie op school (slechte cijfers of een laag niveau) • Een zwak gevoel van autonomie (te weinig zelfstandigheid en verantwoordelijkheid)

3.3 De meelopers en andere kinderen

Meelopers zijn kinderen die incidenteel meedoen met het pesten. Dit gebeurt meestal uit angst om zelf in de slachtofferrol terecht te komen, maar het kan ook zo zijn dat meelopers stoer gedrag wel interessant vinden en dat ze denken in populariteit mee te liften met de pester. Verder kunnen leerlingen meelopen uit angst vrienden of vriendinnen te verliezen. De meeste leerlingen houden zich afzijdig als er wordt gepest. Ze voelen zich wel vaak schuldig over het feit dat ze niet in de bres springen voor het slachtoffer of hulp inschakelen.

4. Hoe wordt er gepest?

Met woorden: vernederen,

belachelijk maken,
schelden,
dreigen,
met bijnamen aanspreken,
gemene briefjes,
mailtjes,

sms-jes schrijven,

Lichamelijk: trekken aan kleding,

duwen en sjoeren,
schoppen en slaan,
krabben en aan haren trekken,

Achtervolgen: opjagen en achterna lopen,

in de val laten lopen,
klem zetten of rijden,
opsluiten,

Uitsluiting: doodzwijgen en negeren,

uitsluiten van feestjes,
uitsluiten bij groepsopdrachten,

Stelen en vernielen: afpakken van kledingstukken, schooltas, schoolspullen,

kliederen op boeken,
banden lek prikken,
fiets beschadigen,

Afpersing: dwingen om geld of spullen af te geven, het afdwingen om iets voor de pestende leerling te doen.

5. Uitgangspunten van de Mariaschool:

- De school heeft een inspanningsverplichting om pestgedrag te voorkomen en aan te pakken door het creëren van een veilig pedagogisch klimaat, waarbinnen pesten als ongewenst gedrag wordt ervaren en in het geheel niet wordt geaccepteerd.
- Leerkrachten moeten tijdig ingrijpen en alert zijn op pestgedrag in algemene zin. Als pestgedrag optreedt, moeten leerkrachten duidelijk stelling nemen en actie ondernemen tegen dit gedrag. De verantwoordelijkheid blijft ten allen tijde liggen bij de leerkrachten.
- Het inschakelen van de leerkracht wordt niet opgevat als klikken. Vanaf de kleutergroep brengen we kinderen al bij: als je wordt gepest of als je ruzie met een ander hebt en je komt er zelf niet uit, dan mag je hulp aan de leerkracht vragen. Dit wordt niet gezien als klikken.
- Een medeleerling heeft ook de verantwoordelijkheid om het pestprobleem bij de leerkracht aan te kaarten. Alle leerlingen zijn immers verantwoordelijk voor een goede sfeer in de groep.
- Samenwerken zonder bemoeienissen:
School en gezin halen voordeel uit een goede samenwerking en communicatie. Dit neemt niet weg dat iedere partij moet waken over haar eigen grenzen. Het is bijvoorbeeld niet de bedoeling dat ouders naar school komen om eigenhandig een probleem voor hun kind op te lossen. Bij problemen met pesten zullen de directie en de leerkrachten hun verantwoordelijkheid nemen en indien nodig een verhelderend gesprek voeren met de ouders. De inbreng van de ouders blijft bij voorkeur beperkt

tot het aanreiken van informatie, tot het geven van suggesties en tot het ondersteunen van de aanpak van de school.

- **Uitgangspunten voor kinderen en leerkrachten:**

1. Doe niets bij een ander kind, wat jezelf ook niet prettig zou vinden
2. Kom niet aan een ander als de ander dat niet wil
3. We noemen elkaar bij de voornaam en gebruiken geen scheldwoorden
4. Als je kwaad bent ga je niet slaan, schoppen, krabben (je komt niet aan de ander). Probeer eerst samen te praten. Ga anders naar de meester of de juf
5. Vertel aan de juf of meester als er iets gebeurt wat je niet prettig of gevaarlijk vindt, niet zomaar iemand beschuldigen.
6. Vertel de meester of de juf wanneer jezelf of iemand anders wordt gepest
7. Blijft de pester doorgaan dan aan de meester of juf vertellen.
Kinderen die pesten zitten zelf in de nesten !
8. Word je gepest, praat er thuis ook over. Je moet het niet geheim houden
9. Uitschelden, roddelen en dingen afpakken of kinderen buitensluiten vinden we niet goed
10. Niet aan spullen van een ander zitten
11. Luisteren naar elkaar
12. Iemand niet op het uiterlijk beoordelen
13. Nieuwe kinderen willen we goed ontvangen en opvangen. Zij zijn welkom op onze school.
14. Opzettelijk iemand pijn doen, opwachten buiten school, achterna zitten om te pesten is beslist niet toegestaan
15. Probeer ook zelf een ruzie met praten op te lossen. Na het uitpraten kunnen we vergeven en vergeten

6. Pesten op school, hoe gaan we ermee om

Een klimaat waarin gepest wordt, tast iedereen aan. In een klas waar gepest wordt, kunnen alle leerlingen slachtoffer worden. Pestgedrag moet dan ook door iedereen serieus worden genomen.

6.1 Preventie

Op de Mariaschool investeren we veel tijd in de preventie om (online) pesten te voorkomen. Onder pesten verstaan wij ook discriminatie. Voor online pesten verwijzen we naar hoofdstuk 11.

Het voorbeeld van de leerkrachten (en thuis de ouders) is van groot belang. Er zal minder gepest worden in een klimaat waar duidelijkheid heerst over de omgang met elkaar, waar verschillen worden aanvaard en waar ruzies niet met geweld worden opgelost maar uitgesproken. Agressief en intimiderend gedrag van leerkrachten, ouders en de leerlingen wordt niet geaccepteerd.

Als pesten optreedt, moeten leerkrachten (in samenwerking met de ouders) dat kunnen signaleren en beschikken over een directe aanpak (zie hoofdstuk 6 en 7).

In de voorwaardelijke sfeer werken wij:

- aan een open communicatie tussen leerkrachten - ouders - leerling
- in de eerste weken van elk nieuw schooljaar intensief aan groepsvormende activiteiten.
Groepsvormende activiteiten worden ingezet om een fundament te creëren voor een

goede groepsvorming.

- aan de speelplaatsregels. Onder de speelplaatsregels verstaan we de regels die de directie samen met het schoolteam afsprekt voor dat schooljaar. De speelplaatsregels worden 1x per jaar aan het begin van het schooljaar in de eerste teamvergadering opnieuw besproken en vastgesteld voor het komende schooljaar. Indien nodig kunnen de speelplaatsregels aangepast worden gedurende het schooljaar. De speelplaatsregels worden opgenomen in de schoolgids.
- aan de klassenregels: onder de klassenregels verstaan we de regels die iedere leerkracht specifiek met de klas afsprekt voor dat schooljaar. Klassenregels worden in de eerste week van het nieuwe schooljaar opgesteld en vastgelegd in samenwerking met de gehele groep. De klassenregels worden met de ouders besproken tijdens de informatieavond van de groep, aan het begin van het nieuwe schooljaar.
- het gehele schooljaar aan de vijf kapstokregels. Om de twee maanden staat één kapstokregel centraal. Bij deze kapstokregel zijn de omgangsregels/afspraken opgenomen. De kapstokregel wordt via de nieuwsbrief aan de ouders bekendgemaakt.

De Mariaschool werkt met 5 kapstokregels:

Wij zijn rustig in school - Wij zijn aardig en eerlijk - Wij helpen elkaar -
Wij luisteren naar elkaar - Wij zijn zuinig op de spullen van jezelf en van een ander

- het gehele schooljaar met de methode voor sociaal-emotionele ontwikkeling LEEFSTIJL.
- met het leerlingvolgsysteem voor sociaal-emotionele ontwikkeling ZIEN, om meer zicht te krijgen op de ontwikkeling van elk kind en de ontwikkeling van de groep.
- aan onderwerpen als veiligheid, omgaan met elkaar, rollen in een groep, aanpak van ruzies etc.
Werkvormen die hierbij denkbaar zijn, zijn spreekbeurten, rollenspelen, regels met elkaar afspreken over omgaan met elkaar en groepsopdrachten.
- jaarlijks aan een themaweek; het onderwerp varieert, maar valt altijd onder het thema “de sociaal en emotioneel veilige school”.

De groepsvormende activiteiten en de lessen van Leefstijl zijn verankerd in het lesrooster.

6.2 Vijf sporen aanpak pestgedrag.

In het Nationaal onderwijsprotocol wordt verwezen naar de Vijf sporen aanpak:

1. De algemene verantwoordelijkheid van de school:

De school neemt het pestprobleem serieus en neemt stelling tegen het pesten. De school werkt aan een algemeen beleid rond pesten, waarin de veiligheid van leerlingen binnen de school centraal staat.

2. Het bieden van steun aan het gepeste kind:

- Het kind wordt serieus genomen.
- Het pestprobleem wordt serieus genomen.
- Er wordt uitgezocht wat er precies gebeurd is:
 - vraagt hoe het kind zich voelt
 - bespreekt het probleem met het kind
 - bespreekt het probleem **indien veilig** samen met de pester

Er wordt overlegd over mogelijke oplossingen:

- Probeert de oplossing om het probleem vanuit het kind te laten komen. Indien nodig is er contact met de ouders/verzorgers.
- Het contact tussen de betreffende kinderen wordt gecontroleerd.
- Er volgt een follow-up na 14 dagen.
- Indien nodig deskundige hulp

3. Het bieden van steun aan de pester:

- Het confronteren van het kind met zijn gedrag en de gevolgen hiervan:
 - vraagt hoe hij zich zou voelen in een dergelijke situatie
 - probeert de oplossing voor het probleem vanuit het kind te laten komen
- Er wordt gezocht naar een eventueel achterliggende oorzaak.
- Er wordt contact gezocht met de ouders/verzorgers
- Het contact tussen de betreffende kinderen wordt gecontroleerd.
- Er volgt een follow-up na 14 dagen.
- Indien nodig deskundige hulp

4. Het betrekken van de middengroep:

- In de klas weten alle klasgenoten wie er pest of gepest wordt:
 - maar meestal wordt er niet over gepraat
 - wordt het gedoogd of doen ze er zelfs aan mee
- Er wordt gesproken over pesten in het algemeen, evt. aan de hand van video of boek:
 - bespreekt mogelijke oplossingen en de rol van alle leerlingen hierin
 - indien nodig en veilig wordt de betreffende pestsituatie besproken
- Er wordt besproken hoe de klas kan optreden in een pestsituatie en wat de klas als groep kan bijdragen aan het creëren van een positieve sfeer op school.

5. Het contact met de ouders/verzorgers:

De ouders/verzorgers van gepeste of pestende kinderen worden serieus genomen.

Samen wordt er gezocht naar een oplossing van het pestprobleem:

- bespreekt de situatie met de ouders
- vraagt of geeft advies in het omgaan met het gepeste of pestende kind
- bespreek zo nodig deskundige hulp

De meerwaarde van deze methode is dat alle partijen die te maken hebben met pesten betrokken worden. Door samen te werken kunnen we de problemen rond pesten aanpakken.

7. Het stappenplan na een melding van pesten:

1. De leerkracht die het op dat moment ziet, constateert of op de hoogte wordt gebracht door een leerling, gaat in op de situatie:

- bespreekt de situatie met de betreffende kinderen zoekt naar een oplossing
- indien het geen eigen leerling is, dan direct na afhandeling van het eerste moment doorgeven aan de leerkracht van het gepeste kind alsmede aan de leerkracht van het pestende kind

2. De betreffende leerkracht(en) bespreekt het probleem:

- bespreekt het probleem met het kind
 - De leerkracht laat het accent bij de kinderen liggen.
 - De leerkracht probeert de oplossing voor het probleem vanuit de kinderen te laten komen.
 - Er volgt een gesprek individueel en/of tussen beide kinderen over wat dit met de gevoelens van het pestende kind en het gepeste kind doet.
 - Een gesprek tussen beide kinderen levert niet altijd het gewenste resultaat op, omdat het pestende kind ook in dit geval het vaak wint van het gepeste kind
- bespreekt zo nodig het probleem in de klas
 - Het probleem wordt zo nodig bespreekbaar gemaakt binnen de gehele groep.
 - Dit wordt mede bepaald door de omstandigheden en de betreffende kinderen.
 - Soms kan het beter zijn 'geen namen' te noemen, bijv. wanneer het pestende kind coöperatief blijkt te zijn en echt spijt betuigt of wanneer het een eerste keer betreft. Bedenk wat de lading ervan kan zijn i.v.m. de privacy.
 - Door het bespreekbaar te maken kun je de eventuele meelopers ombuigen tot helpers en daardoor de sfeer in de klas verbeteren. Dit komt de prestatie van de gehele groep ten goede!
- bespreekt zo nodig het probleem met de ib-ers en/of directie
 - De leerkracht informeert en vraagt zo nodig advies aan de ib-ers en directie. Deze worden bv. gevraagd naar de betrokkenheid van andere collega's om een zo breed mogelijke oplossing van het probleem te bewerkstelligen
- neemt contact op met de ouders/verzorgers
 - evt. uitnodiging voor een gesprek
 - De leerkracht bespreekt het probleem in een gesprek met de ouders.
 - Bedenk ook hier wat de lading ervan kan zijn i.v.m. de privacy. De ouders wordt gevraagd of zij bepaalde signalen opgevangen hebben van het pestende of gepeste kind. Dit kan veel informatie opleveren voor de school en voor de ouders. Samen kan er gezocht worden naar een goede oplossing van het probleem.
- controleert het contact tussen de betreffende kinderen
 - evt. vervolggesprek(ken), hoe gaat het nu
 - evt. te nemen maatregelen (zie hoofdstuk
 - De leerkracht controleert de komende dagen of het echt opgelost is. Dit kan aan de hand van gesprekken met de betreffende kinderen, hoe gaat het nu... en/of met de klas over de gemaakte omgangsregels binnen de klas, hoe gaat de klas hier mee om...
- de peestsituatie in de klas
 - De leerkracht controleert de komende dagen of het echt opgelost is. Dit kan aan de hand van gesprekken met de betr. kinderen, hoe gaat het nu... en/of met de klas over de gemaakte omgangsregels binnen de klas, hoe gaat de klas hier mee om...
- onderhoud zo nodig het contact met de ib-ers, directie
- onderhoud zo nodig het contact met ouders
 - Bij peestsituatie tussen enkele leerlingen:
 - *in overleg met ouders van gepeste en de pester worden met regelmaat contactmomenten vastgelegd. Er wordt naar gestreefd om gezamenlijke contactmomenten te hebben waarbij zowel de ouders van de gepeste als van de pester aanwezig zijn.
 - Bij peestsituatie in de klas
 - *alle ouders worden uitgenodigd voor een informatieavond en op de hoogte gesteld van de peestsituatie in de klas.
 - *ouders worden gevraagd of zij bepaalde signalen opgevangen hebben van het pesten.
 - *gezamenlijk (ouders, leerkrachten) wordt gezocht naar oplossingen
 - *gezamenlijk (ouders, leerkrachten) worden afspraken gemaakt t.a.v. frequentie

contactmomenten op school en informatieverstrekking t.a.v. pestsituatie in de klas.

*Levert het pestprobleem het gewenste resultaat op of krijgt het een andere wending, dan worden ouders hiervan op de hoogte gesteld en uitgenodigd op school voor nadere informatie.

*indien er een deskundige bijgehaald wordt, dan krijgen ouders hierover informatie en worden zij met regelmaat op de hoogte gehouden over de voortgang van het traject.

3. Als het pestprobleem niet opgelost is:

- Wanneer het pestprobleem niet op de juiste wijze wordt aangepakt of de aanpak niet het gewenste resultaat oplevert dan is de inschakeling van een contactpersoon en/of vertrouwenspersoon nodig. De contactpersoon en/of vertrouwenspersoon kan het probleem onderzoeken, deskundigen raadplegen en het bevoegd gezag adviseren.

Op iedere school is een contactpersoon aangesteld, die een geheimhoudingsplicht heeft. De contactpersoon is tevens het aanspreekpunt voor pesten.

Op onze school is dat Angelique Weusthof-Bekke. Zij is te bereiken via mail a.bekke@marialv.nl of telefonisch via Mariaschool 0546-681358

De contactpersoon kan indien nodig, doorverwijzen naar de vertrouwenspersoon. De externe vertrouwenspersoon van TOF Onderwijs is: mw. M. Berlage. Zij is te bereiken via e-mail: vertrouwenspersoon.noordoost@humancapitalcare.nl of telefonisch via Human Capital Care T:053-750 43 63

- Wordt er in overleg met de ouders gezocht naar middelen of maatregelen:

- *Sociale vaardigheid- , weerbaarheidstraining

- *Jeugdgezondheidsdienst

- *Inzet ambulant begeleider van het Samenwerkingsverband

- *Wordt er een rapportage gemaakt van het pestincident

- *Wordt er evt. een melding gedaan naar de vertrouwenspersoon

8. Consequenties

- Levert het stappenplan na melding van pesten stap geen positief resultaat op voor de gepeste, dan gelden consequenties. De consequenties zijn opgebouwd in 5 fases; afhankelijk hoelang de pester door blijft gaan met zijn/ haar pestgedrag en geen verbetering laat zien in zijn / haar gedrag.

Fase 1.

- Een of meerdere pauzes binnen blijven
- Nablijven tot alle kinderen naar huis zijn
- Een stelopdracht maken over de toedracht en zijn/haar rol in het pestprobleem
- Door gesprek: bewustwording van de gevolgen voor het gepeste kind
- Afspraken maken met de pester over gedragsveranderingen. De naleving van deze afspraken komen aan het einde van iedere week (voor een periode) in een gesprek aan de orde.

Fase 2.

- Een gesprek met de ouders (zowel de ouders van het gepeste kind als ouders van de pester(s)), als voorgaande acties niet het gewenste resultaat opleveren. De medewerking van de ouders wordt nadrukkelijk gevraagd om een einde aan het probleem te maken. De school heeft alle activiteiten vastgelegd en de school heeft al het mogelijke gedaan om een einde te maken aan het pestprobleem.

Fase 3.

Bij aanhoudend pestgedrag kan deskundige hulp worden ingeschakeld zoals

- schoolmaatschappelijk werkster. De schoolmaatschappelijk werkster van TOF Onderwijs is mevrouw Ellen aan de Stegge
- de GGD-JGZ team Tubbergen
- schoolcoach van het samenwerkingsverband

Fase 4.

Bij aanhoudend pestgedrag kan er voor gekozen worden om een leerling tijdelijk in een andere groep te plaatsen, binnen de school.

Fase 5.

In extreme gevallen kan een leerling geschorst of verwijderd worden. Zie hiervoor protocol time-out, schorsen en verwijderen van TOF Onderwijs.

9. Begeleiding

9.1 Begeleiding van de gepeste leerling

- Medeleven tonen en luisteren en vragen: hoe en door wie er wordt gepest
- Nagaan hoe de leerling zelf reageert, wat doet hij/zij voor, tijdens en na het pesten
- Huilen of heel boos worden is juist vaak een reactie die een pester wil uitlokken. De leerling in laten zien dat je op een andere manier kunt reageren
- Zoeken en oefenen van een andere reactie, bijvoorbeeld je niet afzonderen
- Het gepeste kind in laten zien waarom een kind pest
- Nagaan welke oplossing het kind zelf wil
- Sterke kanten van de leerling benadrukken
- Complimenteren als de leerling zich anders/beter opstelt
- Praten met de ouders van de gepeste leerling en de ouders van de pester(s)
- Het gepeste kind niet overbeschermen (bijvoorbeeld naar school laten brengen of 'ik zal het de pesters weleens gaan vertellen'). Hiermee plaats je het gepeste kind juist in een uitzonderingspositie waardoor het pesten zelfs nog toe kan nemen

9.2 Begeleiding van de pester

- Praten; zoeken naar de reden van het ruzie maken/ pesten (baas willen zijn, jaloezie, verveling, buitengesloten voelen)
- Laten inzien wat het effect van zijn/ haar gedrag is voor de gepeste
- Excuses aan laten bieden
- In laten zien welke sterke (leuke) kanten de gepeste heeft
- Pesten is verboden in en om de school: wij houden ons aan deze regel.

- Straffen als het kind wel pest – belonen (schouderklopje) als kind zich aan de regels houdt
- Kind leren niet meteen kwaad te reageren, leren beheersen, de ‘stop-eerst-nadenken-houding’ of een andere manier van gedrag aanleren
- Contact tussen ouders en school versterken: elkaar informeren en overleggen. Inleven in het kind; wat is de oorzaak van het pesten?
- Mogelijke oorzaken die mee kunnen spelen en waar eventueel aandacht aan geschonken zou kunnen worden zijn:
 - Een problematische thuissituatie
 - Voortdurend gevoel van anonimiteit (buitengesloten voelen)
 - Voortdurend in een niet-passende rol worden gedrukt
 - Voortdurend met elkaar de competitie aan gaan
 - Een voortdurende strijd om macht in de klas of in de buurt
- Ouders en kind wijzen op het belang van lid zijn van een sportvereniging of club, waar het kind kan ervaren dat contact met andere kinderen wel leuk kan zijn.
- Inschakelen hulp; sociale vaardigheidstrainingen ; Jeugdgezondheidszorg; huisarts; schoolmaatschappelijk werkster.

9.3 Begeleiding van de groep

- Bij het aanpakken van een pestprobleem kan de groep waarin het gebeurt een belangrijke rol spelen. Hierbij is het van belang dat de groep weet hoe pesten in elkaar steekt.
- Kinderen laten inzien dat pesten kan ontstaan als iemand problemen heeft (zie oorzaken)
- Het gedrag van de pester kan positief veranderen als kinderen elkaar positieve feedback geven
- Niet alle aandacht uit laten gaan naar het gepeste kind, ook de pester kan positief veranderen van complimenten

10. Adviezen aan ouders

10.1 Ouders van gepeste kinderen

- Houd de communicatie met uw kind open, blijf in gesprek met uw kind
- Als pesten buiten school gebeurt probeert u contact op te nemen met de ouders van de pester(s) om het probleem bespreekbaar te maken
- Pesten op school kunt u het beste direct met de leerkracht bespreken
- Door positieve stimulering en complimenten kan het zelfrespect vergroot worden of weer terug komen
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport in teamverband
- Steun uw kind in het idee dat er een einde aan het pesten komt

10.2 Ouders van pesters

- Neem het probleem van uw kind serieus
- Raak niet in paniek: elk kind loopt kans pester te worden
- Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen
- Maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet
- Besteed extra aandacht aan uw kind
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport in teamverband

- Corrigeer ongewenst gedrag en benoem het goede gedrag van uw kind
Maak uw kind duidelijk dat u achter de beslissing van school staat

10.3 Alle andere ouders

- Neem de ouders van het gepeste kind serieus
- Stimuleer uw kind om op een goede manier met andere kinderen om te gaan
- Corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag en benoem goed gedrag
- Geef zelf het goede voorbeeld
- Leer uw kind voor anderen op te komen

11. online pesten of cyberpesten

Inleiding:

digitaal pesten is één van de verschillende vormen van pesten. Op het internet kan men een andere identiteit aannemen of volledig anoniem blijven, waardoor de grenzen van pestgedrag worden verlegd. Ook bij online pesten hanteren we een integrale aanpak met ouders.

Preventief:

Wanneer de leerkracht merkt, dat er door kinderen uit zijn/haar klas thuis gebruikgemaakt wordt van chatprogramma's als MSN, of er e-mailcontacten tussen leerlingen zijn, bespreekt de leerkracht met de groep de voordelen en risico's hiervan. In de bovenbouwgroepen is dit sowieso aan de orde. Informatie hierover is te vinden op diverse websites, die verderop in het protocol worden genoemd.

Hoe gaan we om met online pesten (cyberpesten):

Signalen betreffende cyberpesten nemen we altijd serieus. Wanneer de leerkracht signaleert, dat er sprake is van cyberpesten, volgt hij/zij het volgende stappenplan:

1. Gesprek met de gepeste leerling en gesprek met de pester (s)

Deze twee onderdelen vallen beiden onder de eerste stap. Ze dienen naast elkaar uitgevoerd te worden. Het is namelijk van belang dat er met zowel de gepeste als met de pester(s) in gesprek gegaan wordt. Daarvoor dienen de pester(s) dus opgespoord te worden. Er moet worden afgewogen of de gesprekken afzonderlijk plaatsvinden of dat dit in een driegesprek (leerkracht, gepeste, pester) kan plaatsvinden. Hierbij worden duidelijke afspraken gemaakt over het vervolg.

Gesprek met de gepeste leerling

Het is van belang dat de leerkracht:

- deze leerling en diens klacht serieus neemt.
- de leerling zijn verhaal laat doen en daar de tijd voor neemt.
- zich probeert in te leven in de leerling.
- geen verwijten maakt. Dat maakt het onveilig voor de leerling, waardoor deze minder zal vertellen of zelfs helemaal niets meer zal vertellen.
- de leerling de tip geeft om de pester te blokkeren en te verwijderen wanneer het om pesten via MSN gaat. Voordat de leerling dit doet moet deze de gesprekken uitprinten die hij/zij heeft gevoerd met de pester. Deze gesprekken kunnen mogelijk als bewijsmateriaal dienen.
- door blijft vragen. Vooral wanneer het gaat om een gesprek met een leerling na

het signaleren van digitaal pesten. De leerling zal niet snel vertellen dat hij/zij gepest wordt of zelf pest.

Opsporen van de pester(s)

Soms zal bekend zijn wie de pester is en soms niet. Wanneer niet bekend is wie de pester is zal er getracht worden om dit op te sporen. Dit kan gedaan worden door gesprekken te bewaren en uit te printen. In deze gesprekken kunnen aanwijzingen staan over wie de dader is. Wanneer het pesten op school gebeurt kan dit in samenwerking met het systeembeheer worden opgespoord/ achterhaald. De stijl van het bericht en eventuele taalfouten en aanwijzingen kunnen hierbij helpen. De pester kan wellicht ook worden gevonden door in de klas te praten over wat er is gebeurd.

Gesprek met de pester(s)

Hierbij is het van belang:

- In te gaan op wat er gaande is.
- Door te vragen.
- Goed te luisteren naar de kant van het verhaal van deze leerling en dit serieus te nemen.
- Te wijzen op de mogelijke gevolgen voor de gepeste leerling.
- Duidelijk te maken dat de leerling zich schuldig maakt aan een ernstig feit en dat dit in sommige gevallen zelfs strafbaar is. Er kunnen dan strafrechtelijke consequenties volgen.

2. Ouders/verzorgers van de leerlingen op de hoogte stellen

De leerkracht informeert zowel de ouders/verzorgers van de gepeste leerling als de ouders/verzorgers van de pester zo spoedig mogelijk over wat er speelt. Dat gebeurt bij voorkeur vóór het gesprek met de betrokken leerlingen.

- Ouders wordt gevraagd of zij de signalen herkennen. Wanneer zij niet weten wat de signalen zijn, geeft de leerkracht informatie.
- Er wordt aangegeven aan ouders/verzorgers dat het niet hun schuld is.
- De ouders worden geïnformeerd over de afspraken die met de leerlingen zijn gemaakt, wanneer het gesprek met hen al heeft plaatsgevonden.
- Ouders krijgen te horen welke maatregelen zij kunnen nemen/wat zij kunnen doen
- Voor meer informatie worden ouders verwezen naar:

www.pestweb.nl.

www.mijnkindonline.nl

3. Afronding

Wanneer de leerkracht signaleert, dat het online pesten (cyberpesten) daadwerkelijk is gestopt, worden de ouders hierover geïnformeerd

Bovendien informeert hij/zij de directie over het voorval en de gemaakte afspraken. De directie registreert dit in de zogenaamde 'incidentenregistratie'. Hiermee is de procedure afgerond.

4. Nazorg

De leerkracht blijft voorlopig de leerlingen volgen, om te voorkomen dat het pestgedrag terugkeert. De leerkracht vraagt zowel de leerling die gepest is als de leerling die gepest heeft, af en toe hoe het met hem/haar gaat. Dit gebeurt in een veilige situatie.

5. Blijvend pestgedrag; herhaling van het pestgedrag

Wanneer het pesten door blijft gaan of terugkeert volgen we achtereenvolgens de volgende stappen :

1. Er vindt een gesprek plaats tussen directie, leerkracht en ouders van de pestende leerling. In dit gesprek worden afspraken gemaakt over de aanpak. De leerkracht maakt van dit gesprek een verslag
2. Mocht in het voornoemde gesprek geen overeenstemming bereikt worden, dan neemt de directie een besluit over de vervolgstappen. Hiervan worden ouders en leerkracht binnen een week na het gesprek schriftelijk op de hoogte gesteld
3. Bij aanhoudend ongewenst gedrag van de leerling kan de directie besluiten tot een (tijdelijke) schorsing van de leerling.
4. Wanneer ook hierna het ongewenste gedrag aanhoudt, zal de directeur het bevoegd gezag verzoeken tot verwijdering over te gaan. Zie hiervoor protocol time-out, schorsen en verwijderen van TOF Onderwijs.

Meer informatie over cyberpesten:

Op het internet is volop informatie te vinden. Kijk hiervoor op de volgende sites:

- www.pestweb.nl
- www.stopdigitaalpesten.nl
- www.pesten.net
- www.mijnleerlingonline.nl